

2. Projektplan

PROJEKTNUMMER

478100

PROJEKTBEKRIVELSE

Udarbejdet af:

- Maja Grage (majg@ucc.dk)
- Søren Kayser (soka@ucc.dk)
- Christoffer Dejgaard (cd@ucc.dk) / enhed D
- Gitte Lyng Rasmussen (glr@ucc.dk) enhed A

Projektets emne:

Social og specialpædagogisk faglighed på det socialpsykiatriske område

Baggrund for projektet:

Socialpsykiatrien som den ser ud i dag, har en relativ kort historie bag sig. I løbet af 1970'erne blev statshospitalerne en del af opgaverne for amterne og indsatsen for mennesker med sindslidelser et amtsligt og kommunalt anliggende (Neidel, 2013). Der skete en opsplitting af psykiatrien i hospitals/behandlingspsykiatri, distriktspsykiatri og socialpsykiatri. Hvor distriktspsykiatrien kan betragtes som et ambulans behandlingssted i lokalmiljøet, er socialpsykiatrien navnet på den indsats, der skal bidrage til, at mennesker med sindslidelse kommer til at leve *"et liv så nær det normale som muligt"* (Neidel, 2013). Støtte- kontaktordninger, væresteder, dagtilbud og bosteder udgør de organisatoriske og institutionelle rammer om den psyko-sociale indsats for mennesker med sindslidelser, og pædagoger er sammen med psykologer, psykiatere, ergoterapeuter, socialrådgivere, sygeplejersker, social og sundhedsassistenter mv. en del af de faggrupper, der arbejder i disse tilbud (Lihme, 2015). På det socialpsykiatriske felt udgør pædagoger således kun en del af faggrupperne – og nogle steder kun en lille del af faggruppen. Tværprofessionelt samarbejde er dermed en væsentlig del af arbejdet for de studerende og uddannede pædagoger, der arbejder i socialpsykiatrien. Ligesom på andre velfærdsområder, er der på det socialpsykiatriske område fokus på evidens. Ikke alle vidensformer anses som lige valide og de medicinske og psykiatriske vidensformer har stadig stor dominans (Ringø, 2013). Dette må betragtes som at have en betydning for udfoldningen og udfoldelsen af pædagogens faglighed i det socialpsykiatriske felt.

Formål:

Med bevægelsen mod en socialpsykiatri har tanken været at sociale tilgange og socialpædagogik skal have en særlig betydning i arbejdet med psykisk syge borgere (Rothuizen, 2016). Ikke desto mindre ser det ud til at medicinske og psykiatriske vidensformer samt sundhedsfaglig viden og forståelser stadig præger det socialpsykiatriske område (Ringø, 2013). På denne baggrund vil hovedformålet med dette projekt være at skabe viden om den social og special pædagogiske faglighed på det social psykiatriske område, og hvad det særlige er, den pædagogiske faglighed og profession bidrager til i forhold psykisk syge borgeres livskvalitet og deltagelse, udvikling af ressourcer og mulighed for mestring af eget liv.

På denne baggrund er projektets hovedfokus:

- **Hvilke forestillinger om (pædagogisk) faglighed dominerer pædagoger og kommende pædagogers / ansatte arbejde med psykisk syge borgere i det socialpsykiatriske område og hvordan kommer (pædagogisk) faglighed til udtryk i pædagogers omsorg og relationsarbejde med borgere i det socialpsykiatriske område og hvordan bidrager pædagoger til psykisk syge borgers mestring af eget liv, udvikling af ressourcer og netværk?**

Som hjælp til belysning af ovenstående problemformulering arbejdes med følgende underspørgsmål:

- På hvilken måde er tværprofessionelt samarbejde med andre professioner medkonstituerende for den pædagogiske faglighed på det socialpsykiatriske område?
- Hvordan oplever brugere af socialpsykiatrien den pædagogiske indsats og faglighed f.eks. i forhold til spørgsmål om livskvalitet og deltagelse, udvikling af ressourcer og mulighed for mestring af eget liv.

Projektet har det som sin primære ambition at udvikle viden om den social og specialpædagogiske faglighed, men også at "levere" viden tilbage til den socialpsykiatriske praksis og på denne baggrund forhåbentligt virke praksisudviklende. Dette vil ske gennem afholdelsen af refleksionsværksteder for brugere og personale.

Motivation:

I nogle sammenhænge fremhæves pædagogens relationsarbejde som betydningsfuldt (jf. forretningsstrategiens indsatsområder, Lihme, 2015 m.fl.). I andre sammenhænge diskuteres det som problematisk såfremt pædagogen og den pædagogiske profession knytter fagligheden (snævert) til relationskompetence og dannelse. Idet relationer må betragtes som elementer i mange forskellige velfærdsprofessioners arbejde. Der findes dog ikke særlig megen forskningsbaseret og faglig viden og litteratur om pædagogens faglighed på det socialpsykiatriske område – herunder hvilken rolle og betydning relationskompetence og dannelse har. En del forskning og litteratur fokuserer på personale inden for det socialpsykiatriske område i bred forstand (se f.eks. Bengtson, 2014, Bonfils og Wind, 2012). Vores motivation for nærværende projekt er derfor at bidrage med (ny) viden om særligt pædagogens faglighed.

Ved at sætte fokus på pædagogens faglighed på det socialpsykiatriske område undersøger vi om og hvordan relationsdannelse og kompetencer (overhovedet) kommer i spil og italesættes som centrale faglige kompetencer hos pædagoger af pædagogerne selv, af brugere og af andre faggrupper. På denne måde er projektet sammenhængende med følgende indsatsområder i Forretningsstrategien:

- Social og specialpædagogisk relationsdannelse og arbejde i forhold til voksne med psykiatriske og socialpsykiatriske problemer.
- Pædagogers social- og specialpædagogiske kompetencer i at danne relationer og netværk, balancere selv og medbestemmelse, udvikle ressourcer og mulighed for mestring af eget liv, herunder hvordan brug af velfærdsteknologier (digitale løsninger) kan understøtte dette.
- Uddannelsens og professionens arbejde med rolle- og professionsfordelinger såvel mono-, som tværprofessionelt i det social og specialpædagogiske arbejde.

Inddragelsen af såvel monofaglige som tværprofessionelle perspektiver er relevante, da disse kan bidrage til at kaste lys over den social- og specialpædagogiske faglighed, pædagogens vidensformer og grundlag samt hvordan dette kommer til udtryk i praksis og i samarbejdet med feltets øvrige faggrupper. At medinddrage brugerne i undersøgelsen af den pædagogiske faglighed anser vi for centralt, idet brugerne reelt set er dem der har viden om hvordan den pædagogiske faglighed udfoldes. Brugere besidder således centrale oplevelser og erfaringer med pædagogisk faglighed. Blot er det sjældent at brugerperspektiver forfølges.

Projektet er forankret i det faglige miljø *Diversitet og Social inklusion*.

Projektet kan understøtte pædagogprogrammets vidensgrundlag ved at skabe viden, der er relevant at inddrage og udfolde på forskellige moduler på specialiseringen Social og specialpædagogik. Projektets fokus på pædagogens faglighed på det socialpsykiatriske område - er videnskæssigt relevant i forhold til, at de studerende undervises i tematikker, der knytter sig til læringsmål på modulerne G, J, K og L. Spørgsmål om pædagogens faglighed er tillige relevant på fællesdelen. Projektet kan således også bidrage med viden, der er relevant i forhold til pædagogens grundfaglighed.

PROJEKTPLANENS FORUDSÆTNINGER

Før projektet begynder skal følgende grundlæggende forudsætninger være opfyldt:

- For at projektet skal kunne begynde er det nødvendigt at projektdeltagerne og evt. en adjunkt allokeres timer.

I løbet af projektperioden skal følgende forudsætninger være på plads:

- Det ansøgte timetal giver i gennemsnit 5.5 timer pr. projektdeltager pr. uge. (45 uger fordelt i perioden 1.8-2017- 30.6. 2018). Det vil være hensigtsmæssigt at projektdeltagerne får mulighed for at mødes og at der derfor afsættes særlige dage i skemaet til arbejdet med projektets dele.
- I perioden med empiriindsamling vil det være hensigtsmæssigt at timerne samles sammen. Således at det er muligt at aftale eksempelvis 2-3 dage til brug for observationer på et tilbud.
- Biblioteksassistance: Det vil være hensigtsmæssigt at vi får assistance af en bibliotekar mht. at foretage videnssøgning i forskellige databaser med henblik på at brede søgningen ud.
- Studentermedhjælp: Det vil være hensigtsmæssigt at der tildeles en studentermedhjælp i forhold til transskribering af interviews.

EKSTERNE AFHÆNGIGHEDSFORHOLD:

For at projektet kan gennemføres er vi afhængige af følgende forhold uden for egen organisation:

At praksis er villige til at give os adgang til feltet til at observere og lave interview (med personale og evt. brugere). Vi har etableret kontakt til et regionalt socialpsykiatrisk bosted, der gerne vil samarbejde med os. Vi har brug for 2-3 steder mere. Vi kontakter i første omgang steder fra vores interne praktiklister, da det er steder vi kender og har kontakter med både i form af nuværende studerende på stedet, tidligere studerende mv. Vi vil benytte af vores kontakter til at få adgang. Lader dette sig ikke gøre tager vi kontakt til socialpsykiatriske tilbud i vores nærområder, og de tilbud vi i øvrigt har kendskab til.

PRODUKTBESKRIVELSE

Vi afrapporterer på følgende måder:

- Et skriftligt notat over eksisterende viden og forskning på området (uploades i UC viden).
- En artikel i Dansk Pædagogisk Tidsskrift eller/og Socialpædagogisk Tidsskrift
- En ”bruger og praksisnær” artikel, der reflekterer og inddrager fund og perspektiver fra refleksionsværksteder
- Mundtlig vidensformidling:
 - A: Genvej til viden efterår 2017 (sparring på projektbeskrivelse fra kollegaer, studerende og andre)
 - B: Genvej til viden efterår 2018: Formidling af projektets fund og resultater efteråret 2018
 - C: Vidensformidling i gruppen af undervisere tilknyttet den social og specialpædagogiske specialisering
 - D: NUVO efterår 18. Formidling af projektets fund og resultater.

MILEPÆLE

- Overblik over eksisterende viden på området
- Afslutning af empiriindsamling
- Afslutning af analyse og bearbejdning af empiri
- Skriftlig og mundtlig afrapportering

TIDSPLAN FOR PROJEKTET

Projektet foregår i perioden 1.8-2017-30.6 2018 og er opdelt i følgende dele og tidsperioder:

1.8-1.10: Afdækning af eksisterende viden og forskning mv. Første fase af projektet rummer en kortlægning af og orientering i eksisterende forskningsviden på området. Sideløbende med en planlægning af empiriindsamling.

- Afdækning af eksisterende viden og forskning på området.
Søgning i relevante baser efter viden og forskning på området.
Udvælgelse, gennemlæsning og skriftlig sammenfatning af eksisterende viden på området.
- Etablering af kontakt til socialpsykiatriske tilbud med henblik på deltagelse. Vi har tilsagn fra et regionalt bosted for voksne med psykiske lidelser om deltagelse. Vi ønsker at involvere to til tre andre steder.
- Involvering af studerende i projektet (fra 2. og 3 praktikperiode)

1. 1.10- 1.1-2018 Empiri produktion

- Enkelt interview og fokusgruppe interview med pædagoger (og andre faggrupper fra området)
- Observationer på udvalgte tilbud.
- Enkeltinterview med brugere
- Interview med studerende om pædagogisk faglighed

- Empiriproduktion ved hjælp af studerende (evt. med fokus på brugerperspektiver)
- Workshop på Genvej til viden: Projektpræsentation og sparring fra kollegaer og studerende på projektet.

Empiriindsamlingen triangulerer metoder f.eks. i form af observationer af pædagogisk praksis og fagpersoners (evt. tværprofessionelle) møder på den ene side og interviews med pædagoger på den anden side. Det er vores ambition både at foretage observationer og interviews selv samt at inddrage studerende i indsamlingen af empiri i forbindelse med specialiseringspraktikkerne. Inddragelsen af studerende vil både være i form af interviews og observationer i praksis samt i form af inddragelse og bearbejdning af de studerendes erfaringer med pædagogisk faglighed i praksis. Fokusgruppeinterview med tværprofessionel personalegruppe (pædagoger, sygeplejersker mv.) om faglighed og forståelser af faglighed. Fokusgruppeinterviewet er en metode til at producere viden om sociale grupperes fortolkninger, interaktioner og normer (Halkier, 2010), hvorfor det er en metode velegnet til undersøgelse af pædagogisk faglighed. Fordi denne må anskues at udspille sig i sociale sammenhænge. Brugerperspektivet inddrages og undersøges bl.a. gennem enkeltinterviews (der er semistrukturerede). I den udstrækning at det lader sig gøre vil vi inddrage studerende i 2. og 3. praktik til denne del af empiriindsamlingen.

2. 1.1-1.4 Analyse, bearbejdning af empiri

1. Analyse og bearbejdning af empiri – af projektgruppens medlemmer
2. Analyse og bearbejdning af studerendes empiri – i samarbejde med deltagende studerende
3. Refleksionsværksteder med deltagende tilbud (fagpersonale og brugere) – med henblik på at formidle fund og pointer fra projektet
4. Tilbage melding fra refleksionsværksteder på projektets fund og pointer reflekteres og integreres i den efterfølgende skriftlige afrapportering se punkt 4

Vi analyserer empirien og perspektiverer denne ift. den eksisterende forskning på området og kommunikerer resultaterne ind i forhold til specialiseringens vidensgrundlag (til medundervisere og studerende) i form af skriftlig afrapportering og mundtlige oplæg.

Med inspiration fra en handlingsrettet forskning (Launsøe og Rieper, 2011) og deltagerbaseret forskning etableres refleksionsværksteder for de deltagende tilbud, hvor fundene præsenteres.

3. 1.4-1.7 Afrapportering af projektets videnskabelse

- Skriftlig afrapportering (artikel til eksempelvis Socialpædagogisk Tidsskrift, DPT)
- Skriftlig afrapportering med inddragelse af perspektiver og pointer fra refleksionsværksteder
- Mundtlig afrapportering Genvej til viden og NUVO (Netværk for Udsatte Voksne)

BUDGET FOR PROJEKTET

Se vedhæftede budget i EXCEL arket.

TOLERANCER

Gennemførelsen af projektet forudsætter som nævnt adgang til praksis. Projektets empiriproduktion forudsætter at projektdeltagerne har mulighed for at være hele dage i praksis.

